

Armia rosyjska w walce z pandemią koronawirusa we Włoszech

Andrzej Wilk

21 marca ministrowie obrony Rosji (Siergiej Szojgu) i Włoch (Lorenzo Guerini) porozumieli się w sprawie pomocy Sił Zbrojnych Federacji Rosyjskiej w walce z koronawirusem SARS-CoV-2. Ministerstwo Obrony FR wyraziło gotowość skierowania do Włoch ośmiu tzw. mobilnych brygad wojskowej służby medycznej wraz ze specjalistycznym wyposażeniem, w tym sprzętem medycznym oraz dezynfekcyjnym, a także wojskowych epidemiologów i wirusologów (tych ostatnich w liczbie ok. 100). Łącznie do ich przewiezienia zaplanowano wykorzystanie dziewięciu samolotów. Porozumienie było efektem przeprowadzonej wcześniej tego samego dnia rozmowy telefonicznej rosyjskiego prezydenta Władimira Putina z premierem Włoch Giuseppe Contem. Do wieczora 22 marca z wojskowego lotniska Czkałowski w obwodzie moskiewskim do bazy włoskich sił powietrznych Pratica di Mare koło Rzymu wyleciało pięć samolotów transportowych Il-76MD z tzw. 224. Oddziału Lotniczego, będącego komercyjną inicjatywą Ministerstwa Obrony FR.

Komentarz

- Skierowanie stosunkowo dużego kontyngentu do walki z koronawirusem we Włoszech przy prawdopodobnym znaczącym wzroście zachorowań na terytorium Rosji należy postrzegać jako demonstrację należytego przygotowania armii i państwa rosyjskiego do przeciwdziałania i ewentualnego zwalczania skutków pandemii. Choć Siły Zbrojne FR – w odróżnieniu od armii państw NATO – nie zmniejszyły swojej aktywności, co więcej, zwłaszcza w wymiarze szkoleniowym, jej poziom należy uznać za szczególnie wysoki, podejmują one także dodatkowe działania na rzecz zabezpieczenia przed ewentualnym wybuchem pandemii na własnym terytorium. Prowadzona w sposób kompleksowy modernizacja i rozbudowa armii rosyjskiej, m.in. w zakresie przygotowania do działań w warunkach użycia broni masowego rażenia oraz zabezpieczenia medycznego, spowodowała, że w stosunkowo krótkim czasie możliwe było wydzielenie w 32 szpitalach wojskowych oddziałów potencjalnie przypisanych do przyjmowania chorych z COVID-19. Wykonanie planu dostaw dla służb medycznych Sił Zbrojnych FR spowodowało z kolei, że główny rosyjski eksporter uzbrojenia i sprzętu wojskowego Rosoboroneksport 20 marca wystąpił z ofertą szybkiego dostarczenia do państw zmagających się z pandemią nowoczesnych szpitali polowych na 300 miejsc z autonomicznością obliczaną na 30 dni, a także ich powiększonej wersji umożliwiającej przyjęcie i wszechstronną obsługę 500 pacjentów.

- Wsparcie w walce z koronawirusem udzielone Włochom przez Rosję może mieć konsekwencje dla przyszłych relacji Moskwa–Rzym i stanowiska Włoch względem rosyjskiego zagrożenia militarnego w Europie. Działania świadczące o wcześniejszych przygotowaniach Rosji do udzielenia tego typu pomocy, a także tryb porozumienia w tej sprawie pozwalają traktować ją jako kolejny element działań Moskwy na rzecz rozbicia spójności sojuszniczej w ramach NATO, analogicznie do obserwowanych rok wcześniej działań względem Turcji (dostawy nowoczesnych systemów rakietowych obrony powietrznej na warunkach korzystnych dla Ankary, na jakie nie godziły się sojusznicze Stany Zjednoczone). Niewątpliwie Moskwa będzie rozgrywała swoje wsparcie dla Rzymu na dwóch płaszczyznach – przedstawiając Siły Zbrojne FR jako sprawdzonego obrońcę w sytuacji zagrożenia (niezależnie od charakteru pomocy, np. poza wsparciem stricte wojskowym dla reżimu Baszara Asada uwypukla społeczny aspekt pomocy armii rosyjskiej dla zniszczonej wojną Syrii), a także podkreślając brak realnej pomocy dla Włoch ze strony sojuszników z NATO i UE. Kluczowym celem politycznym Rosji jest doprowadzenie do chociaż częściowego zniesienia sankcji nałożonych przez UE po agresji na Ukrainę.
- Szybkie przygotowanie i przeprowadzenie operacji pomocy dla zmagających się z koronawirusem Włoch nie stanowiło dla Sił Zbrojnych FR poważniejszego wyzwania. Choć w szeregach armii rosyjskiej nie odnotowano dotychczas przypadków zarażenia SARS-CoV-2, od początku miesiąca prowadzone są działania mające na celu zabezpieczenie kadry i personelu Sił Zbrojnych przed epidemią COVID-19. 12 marca w Ministerstwie Obrony FR utworzono sztab operacyjny ds. zapobieżenia rozprzestrzenianiu się infekcji koronawirusowej w Siłach Zbrojnych FR, którego kierownictwo objął pierwszy wiceminister Rusłan Calikow. We wszystkich przedsięwzięciach ćwiczebnych pierwszoplanową rolę odgrywają wojska obrony radiologicznej, chemicznej i biologicznej, a formacje wojskowych służb medycznych pełnią funkcję pomocniczą. Jednym z głównych powodów tego jest fakt, że w gestii pierwszych z wymienionych pozostają kwestie związane z szeroko pojętymi zadaniami dezynfekcyjnymi, zarówno w zakresie oczyszczania środków ruchomych, jak i określonych obszarów. Informację o skierowaniu do Włoch samochodów Kamaz z kompleksami do dezynfekcji aerozolowej należy rozumieć jako potwierdzenie czasowego rozmieszczenia na terytorium tego państwa regularnych formacji armii rosyjskiej. Za manifestację ze strony Rosji należy uznać zaangażowanie resortu obrony, a nie – jak to wielokrotnie bywało, np. w przypadku katastrof naturalnych – Ministerstwa ds. Nadzwyczajnych i Obrony Cywilnej.